

עין משפט
נר מצוה

הערל פרק שמיני יבמות

מסורת הש"ס

(א) פסחים י"ג: (ב) ט"ז
מכות ט"ז: חולין ז': מעילה
טו: (ג) מסכת י"ג: (ד) שבת
כה: (ה) נעלה י"ג: (ו) יבמות
(ז) נדה י"ב: (ח) בבבא
בבא.

תורה אור השלם

1. לא תוכל לאכול
בשעריך מעשר דגנך
וירישהך ויצרורך ובערת
בקרך וצאנך וכל דורוך
אשר חדר תרבותך
ותרומתך ידך:
2. לא אכלתי באני ממנו
ולא בערתי ממנו בטמא
ולא נתתי ממנו לטות
שעשתי בקרבן או אכלתי
עשיתי בכל אשר
צוייתני: דברים כו י"ז
3. נפש אשר תגע בו
וטמאה עד הערב ולא
יאכל מן הקדשים כי אם
ירחץ בשוהו בקימ:
4. בשעריך ותרבותך
הטמא והטהור יחדו
כצבו וקאכל:

הגהות הב"ח

(א) נבי' מתי ישיר אמר
מה ואסורין לאונין (ב) א"ת
וירישהך ויצרורך ובערות
בקרך וגו' וירומתך ידך:

מוסף רש"י

תרומת ידך אלו
בכורים. דמתי כ"ד י"ד
ולקח הכתר הטעם מידן
(פסחים לו: ומכות י"ג:)
דאמר קרא לא בערתי
ממנו בטמא. מעשר שני
מתי וטמא ביה קדוש
לא ממעיטא. מהאי
חומרא, שכן פוקעב"ס.
ורמי' ט"ו (נ"ט). פגול.
חיובן עליו תשים סויל.
שעת על מנת לאכל חותן
למנו יאכל סויל מחמת
ויאסר נדח. חון למנו
ממת ולא חסד ממחילין
וקרי קרבן יוסף על
מטילת ידני ויהי נבל
הנהיה מהן. וחס קדשים
קלים הם כי מטילת
בצמיתות לאמר וירק
דמים. לאסוקי חממה לית
כ"ו וברת לאחיה.
טומאת הגוף, ותרומת
במיתו כדו טמי. ומי
נקדשו אל איש היין
עירי, ואסור לאונין.
ק"ו מעשר, אכל תרומה
מותרת לאונין, אוק, כל
ומן שלא תקרב מתי יוסף.
מיתה. כדו טמי לור
האיולה, או סוף טמא,
וחמוש. לור האוכלה
בשוגג. דמתי כי יאכל
קדש בשוגג ויפק ממשיחתי
עליו, אל קדש חמשה
שם היה לבטיס בתרומה
ויאל מתי נבטמו. שז
אין חמשה כשגת חמילתין
יש דמוקמי לה חמשתין
דחומשא, ולא יתרד. דהא
דמתי ביה חמשה דמתי
בקהך כפק הובב. ואין
לתי, פדיון. לתיסא
חלוי, אל קדש שוה טמי
שפדית נון שחמה לור
שמתי. ואסורה לור
לשום, אל קדש י"י
קדש שמתי לורם לאחר
זריקה, כגון מעשר חמשה
וטמא ושמיים (נ"ט), ה"ח.

ואוכלן בטומאת עמלק, שהגוף טהור והם בטמאים: **לוקח**, כליקף לקמן: **מה שאין כן כפרומה**, דאיתו מוחזר כך אלא בטומאת הגוף כדמתי, ויקרא (נ"ו) בקדשים לא יאכל וגו' אכל בטומאת עמלק לא מנינו אזהרה אלא ליסור עשה הוא דאשכחן ביה לקמן בשמעין ומדלא קמתי ליה שמע מינה תנא ושייר: **ואמר מר**, נחמכת מכות (דף פ"ג): **ותרומה ידך אלו הכורים**, דכתיב מקום דמתי (דברים י"ז) ושמת נטמא והלטת והתם אשמעי' עשה והכא אשמעינן אזהרת לאו לאוכלן בגבולין דליהו תרומה ממש קדשי הגבול היא ולא כתיב חומה: **פרומה פורסם לאונין**, כדלמך כרשי פירקין (דף ע"ג). וזות אמרתי לך ולא לניתי: **מר מקיש**, מ"ק מקיש בכורים למעשר דמתי ביה (דברים י"ז) כדמתי **מוחזר על אכילה איני יודע ה"ל לא תוכל כו'**, והכי גרסינן לישנא דכריתא כפסירי) נבי' היא קרא דלא תוכל מכלל שאלמך לא בערתי ממנו בטמא בין שאני טמא והוא טהור בין שאני טהור והוא טמא והיין מוחזר על לא אכילה איני יודע ה"ל לא תוכל כו'. והכי פירשו מכלל שאלמך כדמתי מעשר לא בערתי ממנו בטמא דמשמע בין שאני טמא כו' הוא מותר על ענין דלא נש' ולא הולק ביה דאם הנך וכל שכן בטהור דלא ניתן אלא לאכילה ושמה וסכיה וממילא שמעינן מדלא הולקין להמדות על טהור שמע מינה הכי קולמך אפילו בשעת הטומאה שלא יטולנו לאוכלו לא נמחי להלקה אלמא איני נאלל בטומאה והיין מוחזר על כך: **איני יודע**, לאו מפורש לכך נאלמך לא תוכל והשתא פריך הש"ס ממתי דלפיקי' למיתליה: **טומאת הגוף כדמתי כפיכא**, ואמאי קמתי איני יודע: לא יאכל מן הקדשים, ומוקמין היא קדש כמעשר לקמן בפירקין (דף ע"ג): דמתי (נ"ד) כי אם רחם כצרו כמים ולא כתיב מעשר שמש ושמעינן הכי קמיעי' ליה לתנא טומאת עמלק מנין מ"ל כו': **כשעריך סאלנו**, כפסוקי' המוקדשין קאי לאחר פדיון שאוכלן זר: **ההוא**, אשכחן דהס דקשרי ליה לטהור לאוכלו לאחרי שנת טמא בקעה וטמאה קאמינא לך הכא כמעשר שני לא מיטול: **שמן קדש**, כגון שוקדש למחמות וטמא: **שכן**, מנינו חומרות בקודש ואין טהרות טומאה: **טומא נור** וקרי קרבן להביאו לפניו יוסף כי מעילה לנהיה ממנו בשוגג וברת לאוכלו בטומאת הגוף ואסור לאונין: **מחש"ו**, מיתה לאוכלו בטומאת הגוף דמתי (ויקרא כ"ו) וממו זו כי יחללוהו: **חומש**, לור האוכלה בשוגג לעולם ואע"פ שמתרת להכניס אלך קדש מן מעילה ולא חומש: **ואין לה פדיון**, לתרומה אלך מנינו פדיון לקדש עד שלא קדש כבלי. ותרומה אסורה לורם אלך קדשים קלים מותרים לורם: **הא איסורא איכא**, לאכלו תרומה טמאה: וטרהגין

ואע"פ שמתרת להכניס אלך קדש מן מעילה ולא חומש: **ואין לה פדיון**, לתרומה אלך מנינו פדיון לקדש עד שלא קדש כבלי. ותרומה אסורה לורם אלך קדשים קלים מותרים לורם: **הא איסורא איכא**, לאכלו תרומה טמאה: וטרהגין

ואע"פ שמתרת להכניס אלך קדש מן מעילה ולא חומש: **ואין לה פדיון**, לתרומה אלך מנינו פדיון לקדש עד שלא קדש כבלי. ותרומה אסורה לורם אלך קדשים קלים מותרים לורם: **הא איסורא איכא**, לאכלו תרומה טמאה: וטרהגין

פירשין, כס' (נ"ט), ברת עדישא. דליה כתיב תרומת ידך וירומת ידך:

ואוכלן בטומאת עמלק, שהגוף טהור והם בטמאים: **לוקח**, כליקף לקמן: **מה שאין כן כפרומה**, דאיתו מוחזר כך אלא בטומאת הגוף כדמתי, ויקרא (נ"ו) בקדשים לא יאכל וגו' אכל בטומאת עמלק לא מנינו אזהרה אלא ליסור עשה הוא דאשכחן ביה לקמן בשמעין ומדלא קמתי ליה שמע מינה תנא ושייר: **ואמר מר**, נחמכת מכות (דף פ"ג): **ותרומה ידך אלו הכורים**, דכתיב מקום דמתי (דברים י"ז) ושמת נטמא והלטת והתם אשמעי' עשה והכא אשמעינן אזהרת לאו לאוכלן בגבולין דליהו תרומה ממש קדשי הגבול היא ולא כתיב חומה: **פרומה פורסם לאונין**, כדלמך כרשי פירקין (דף ע"ג). וזות אמרתי לך ולא לניתי: **מר מקיש**, מ"ק מקיש בכורים למעשר דמתי ביה (דברים י"ז) כדמתי **מוחזר על אכילה איני יודע ה"ל לא תוכל כו'**, והכי גרסינן לישנא דכריתא כפסירי) נבי' היא קרא דלא תוכל מכלל שאלמך לא בערתי ממנו בטמא בין שאני טמא והוא טהור בין שאני טהור והוא טמא והיין מוחזר על לא אכילה איני יודע ה"ל לא תוכל כו'. והכי פירשו מכלל שאלמך כדמתי מעשר לא בערתי ממנו בטמא דמשמע בין שאני טמא כו' הוא מותר על ענין דלא נש' ולא הולק ביה דאם הנך וכל שכן בטהור דלא ניתן אלא לאכילה ושמה וסכיה וממילא שמעינן מדלא הולקין להמדות על טהור שמע מינה הכי קולמך אפילו בשעת הטומאה שלא יטולנו לאוכלו לא נמחי להלקה אלמא איני נאלל בטומאה והיין מוחזר על כך: **איני יודע**, לאו מפורש לכך נאלמך לא תוכל והשתא פריך הש"ס ממתי דלפיקי' למיתליה: **טומאת הגוף כדמתי כפיכא**, ואמאי קמתי איני יודע: לא יאכל מן הקדשים, ומוקמין היא קדש כמעשר לקמן בפירקין (דף ע"ג): דמתי (נ"ד) כי אם רחם כצרו כמים ולא כתיב מעשר שמש ושמעינן הכי קמיעי' ליה לתנא טומאת עמלק מנין מ"ל כו': **כשעריך סאלנו**, כפסוקי' המוקדשין קאי לאחר פדיון שאוכלן זר: **ההוא**, אשכחן דהס דקשרי ליה לטהור לאוכלו לאחרי שנת טמא בקעה וטמאה קאמינא לך הכא כמעשר שני לא מיטול: **שמן קדש**, כגון שוקדש למחמות וטמא: **שכן**, מנינו חומרות בקודש ואין טהרות טומאה: **טומא נור** וקרי קרבן להביאו לפניו יוסף כי מעילה לנהיה ממנו בשוגג וברת לאוכלו בטומאת הגוף ואסור לאונין: **מחש"ו**, מיתה לאוכלו בטומאת הגוף דמתי (ויקרא כ"ו) וממו זו כי יחללוהו: **חומש**, לור האוכלה בשוגג לעולם ואע"פ שמתרת להכניס אלך קדש מן מעילה ולא חומש: **ואין לה פדיון**, לתרומה אלך מנינו פדיון לקדש עד שלא קדש כבלי. ותרומה אסורה לורם אלך קדשים קלים מותרים לורם: **הא איסורא איכא**, לאכלו תרומה טמאה: וטרהגין

ואוכלן בטומאת עמלק, שהגוף טהור והם בטמאים: **לוקח**, כליקף לקמן: **מה שאין כן כפרומה**, דאיתו מוחזר כך אלא בטומאת הגוף כדמתי, ויקרא (נ"ו) בקדשים לא יאכל וגו' אכל בטומאת עמלק לא מנינו אזהרה אלא ליסור עשה הוא דאשכחן ביה לקמן בשמעין ומדלא קמתי ליה שמע מינה תנא ושייר: **ואמר מר**, נחמכת מכות (דף פ"ג): **ותרומה ידך אלו הכורים**, דכתיב מקום דמתי (דברים י"ז) ושמת נטמא והלטת והתם אשמעי' עשה והכא אשמעינן אזהרת לאו לאוכלן בגבולין דליהו תרומה ממש קדשי הגבול היא ולא כתיב חומה: **פרומה פורסם לאונין**, כדלמך כרשי פירקין (דף ע"ג). וזות אמרתי לך ולא לניתי: **מר מקיש**, מ"ק מקיש בכורים למעשר דמתי ביה (דברים י"ז) כדמתי **מוחזר על אכילה איני יודע ה"ל לא תוכל כו'**, והכי גרסינן לישנא דכריתא כפסירי) נבי' היא קרא דלא תוכל מכלל שאלמך לא בערתי ממנו בטמא בין שאני טמא והוא טהור בין שאני טהור והוא טמא והיין מוחזר על לא אכילה איני יודע ה"ל לא תוכל כו'. והכי פירשו מכלל שאלמך כדמתי מעשר לא בערתי ממנו בטמא דמשמע בין שאני טמא כו' הוא מותר על ענין דלא נש' ולא הולק ביה דאם הנך וכל שכן בטהור דלא ניתן אלא לאכילה ושמה וסכיה וממילא שמעינן מדלא הולקין להמדות על טהור שמע מינה הכי קולמך אפילו בשעת הטומאה שלא יטולנו לאוכלו לא נמחי להלקה אלמא איני נאלל בטומאה והיין מוחזר על כך: **איני יודע**, לאו מפורש לכך נאלמך לא תוכל והשתא פריך הש"ס ממתי דלפיקי' למיתליה: **טומאת הגוף כדמתי כפיכא**, ואמאי קמתי איני יודע: לא יאכל מן הקדשים, ומוקמין היא קדש כמעשר לקמן בפירקין (דף ע"ג): דמתי (נ"ד) כי אם רחם כצרו כמים ולא כתיב מעשר שמש ושמעינן הכי קמיעי' ליה לתנא טומאת עמלק מנין מ"ל כו': **כשעריך סאלנו**, כפסוקי' המוקדשין קאי לאחר פדיון שאוכלן זר: **ההוא**, אשכחן דהס דקשרי ליה לטהור לאוכלו לאחרי שנת טמא בקעה וטמאה קאמינא לך הכא כמעשר שני לא מיטול: **שמן קדש**, כגון שוקדש למחמות וטמא: **שכן**, מנינו חומרות בקודש ואין טהרות טומאה: **טומא נור** וקרי קרבן להביאו לפניו יוסף כי מעילה לנהיה ממנו בשוגג וברת לאוכלו בטומאת הגוף ואסור לאונין: **מחש"ו**, מיתה לאוכלו בטומאת הגוף דמתי (ויקרא כ"ו) וממו זו כי יחללוהו: **חומש**, לור האוכלה בשוגג לעולם ואע"פ שמתרת להכניס אלך קדש מן מעילה ולא חומש: **ואין לה פדיון**, לתרומה אלך מנינו פדיון לקדש עד שלא קדש כבלי. ותרומה אסורה לורם אלך קדשים קלים מותרים לורם: **הא איסורא איכא**, לאכלו תרומה טמאה: וטרהגין

ואוכלן בטומאת עמלק, שהגוף טהור והם בטמאים: **לוקח**, כליקף לקמן: **מה שאין כן כפרומה**, דאיתו מוחזר כך אלא בטומאת הגוף כדמתי, ויקרא (נ"ו) בקדשים לא יאכל וגו' אכל בטומאת עמלק לא מנינו אזהרה אלא ליסור עשה הוא דאשכחן ביה לקמן בשמעין ומדלא קמתי ליה שמע מינה תנא ושייר: **ואמר מר**, נחמכת מכות (דף פ"ג): **ותרומה ידך אלו הכורים**, דכתיב מקום דמתי (דברים י"ז) ושמת נטמא והלטת והתם אשמעי' עשה והכא אשמעינן אזהרת לאו לאוכלן בגבולין דליהו תרומה ממש קדשי הגבול היא ולא כתיב חומה: **פרומה פורסם לאונין**, כדלמך כרשי פירקין (דף ע"ג). וזות אמרתי לך ולא לניתי: **מר מקיש**, מ"ק מקיש בכורים למעשר דמתי ביה (דברים י"ז) כדמתי **מוחזר על אכילה איני יודע ה"ל לא תוכל כו'**, והכי גרסינן לישנא דכריתא כפסירי) נבי' היא קרא דלא תוכל מכלל שאלמך לא בערתי ממנו בטמא בין שאני טמא והוא טהור בין שאני טהור והוא טמא והיין מוחזר על לא אכילה איני יודע ה"ל לא תוכל כו'. והכי פירשו מכלל שאלמך כדמתי מעשר לא בערתי ממנו בטמא דמשמע בין שאני טמא כו' הוא מותר על ענין דלא נש' ולא הולק ביה דאם הנך וכל שכן בטהור דלא ניתן אלא לאכילה ושמה וסכיה וממילא שמעינן מדלא הולקין להמדות על טהור שמע מינה הכי קולמך אפילו בשעת הטומאה שלא יטולנו לאוכלו לא נמחי להלקה אלמא איני נאלל בטומאה והיין מוחזר על כך: **איני יודע**, לאו מפורש לכך נאלמך לא תוכל והשתא פריך הש"ס ממתי דלפיקי' למיתליה: **טומאת הגוף כדמתי כפיכא**, ואמאי קמתי איני יודע: לא יאכל מן הקדשים, ומוקמין היא קדש כמעשר לקמן בפירקין (דף ע"ג): דמתי (נ"ד) כי אם רחם כצרו כמים ולא כתיב מעשר שמש ושמעינן הכי קמיעי' ליה לתנא טומאת עמלק מנין מ"ל כו': **כשעריך סאלנו**, כפסוקי' המוקדשין קאי לאחר פדיון שאוכלן זר: **ההוא**, אשכחן דהס דקשרי ליה לטהור לאוכלו לאחרי שנת טמא בקעה וטמאה קאמינא לך הכא כמעשר שני לא מיטול: **שמן קדש**, כגון שוקדש למחמות וטמא: **שכן**, מנינו חומרות בקודש ואין טהרות טומאה: **טומא נור** וקרי קרבן להביאו לפניו יוסף כי מעילה לנהיה ממנו בשוגג וברת לאוכלו בטומאת הגוף ואסור לאונין: **מחש"ו**, מיתה לאוכלו בטומאת הגוף דמתי (ויקרא כ"ו) וממו זו כי יחללוהו: **חומש**, לור האוכלה בשוגג לעולם ואע"פ שמתרת להכניס אלך קדש מן מעילה ולא חומש: **ואין לה פדיון**, לתרומה אלך מנינו פדיון לקדש עד שלא קדש כבלי. ותרומה אסורה לורם אלך קדשים קלים מותרים לורם: **הא איסורא איכא**, לאכלו תרומה טמאה: וטרהגין

ואע"פ שמתרת להכניס אלך קדש מן מעילה ולא חומש: **ואין לה פדיון**, לתרומה אלך מנינו פדיון לקדש עד שלא קדש כבלי. ותרומה אסורה לורם אלך קדשים קלים מותרים לורם: **הא איסורא איכא**, לאכלו תרומה טמאה: וטרהגין

ואע"פ שמתרת להכניס אלך קדש מן מעילה ולא חומש: **ואין לה פדיון**, לתרומה אלך מנינו פדיון לקדש עד שלא קדש כבלי. ותרומה אסורה לורם אלך קדשים קלים מותרים לורם: **הא איסורא איכא**, לאכלו תרומה טמאה: וטרהגין

